

ФАХРЛИ ЖАСБ

Ўқитувчи. Бу сўз ҳар бир киши учун азиз ва қадридлир. Ота-она ўз фарзандини мактабга, ўқитувчи қўлга топширади экан, ўз қўвончини яшира олмайд. У саккиз қабат устлоқларга ишонади, уларнинг оқилона маслаҳатларига қўлоқ солади.

«Бизнинг мамлакатимизда мактаб муаллими,— деган эди ўртоғи Л. И. Брекнев,— ҳақиқатан ҳам мактабнинг бири. Одам ўз меҳнати билан табиати ўзгартирилади, деган гап ҳақиқат. Лекин ўқитувчининг меҳнати шу билан қимматли ва ўзгалдири. У одамнинг ўзини шакллантиради. Муаллимдан таълим олган киши ҳаётда ишчи бўлиши мумкин. Космонавтни ёки кўҳлоб механикаторини — ким бўлса еттишасин, ўзининг биринчи муаллимини ва ўзининг мактабни миннатдорчилик ҳислари билан эслаб юради. Обривли қилиб айтганда, ўқитувчи замоналарини бир-бирига боғлайди, у бўғинлар занжиридек бир халқлардир.»

Партия ва ҳукуматимиз ёш авлоднинг коммунистик тарбияси тўғрисида, ўқитувчининг иш шарафтини яхшилаш ҳақида ота-оталарга ҳам хўш хабар қилиб келишди. Бунинг республикамиз ҳақида маорифда рўй бераётган улкан ютуқларда яққол кўриш мумкин. Шаҳар ва қишлоқ мактабларининг ўқув моддий базаси анча мустаҳкамланди. Ҳар йили кўпгина замонавий типдаги мактаб бинолари қуриб, янги тузилди. Уларда фақат кабинетлар, таълим усталоқлари, спорт заллари, медицина пунктлари, тиш довлари кабинетлари, ошхона ва буфетлар мавжуд.

Тўғри айтиш мумкин, бу йилда умумий ўрта таълимга ўтиш юзасидан партия XXIV съезди томонидан қўйилган вазири асосан бажарилиди. Ҳозирги кунда ҳақиқатан ҳам маорифнинг бугун диққат-эътибори КПСС XXV съезди томонидан қўйилган самарадорлик ва сифатини ошириш масаласига қаратилган. Ҳақиқатан ҳам маориф органи ва мактаблар педагогик коллективлари юксак кўрсаткичларга эришганда катта эътибор бераётган.

Ўзбекистон ССР Маориф ва олий таълим вазирлиги ҳақида «2» сиз, икки йилликларда шундай масаласига бугун эътибори жалб этаётган. Бу масала юзасидан маориф ва олий таълим вазирлиги қўлини қўйиб, юлларда атрофда муҳофизат қилиш ва тегишли таъбирлар ишлаб чиқариш. Ҳозирги кунда тўлиқ ўзлаштиришга эришган, сифат кўрсаткичларини ошираётган педагогик коллективлар, ўқитувчилар оғ змас. Андижон области Москва районидан 41-мактабнинг бошланғич сифи ўқитувчиси, Ленин ордени кавалери Мамажон Абдураҳмоновнинг иш тарбияси барча мактабларда ўрганилганда ва омма-лаштирилганда.

Биз ўз ишнинг ҳақиқий устаслар бўладиган филолог ўқитувчиларимиз билан фахрланамиз.

ШОЛИ—ДАВЛАТГА

Республика областлари ва Қорақалпоғистон АССРда шоли ўриш ва шоли тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1976 йил 2 октябрга бўлган МАЪЛУМОТ

Биринчи устув	Областлар	Иккинчи устув	Бир кунда тайёрланган шоли	Учинчи устув	Шолининг ҳисобатан процент ҳисобидан
Сирдарё	4,6	50,5	3,0	42,2	
Сурхондарё	2,7	39,2	2,8	36,4	
Хоразм	3,4	34,5	3,3	56,6	
Тошкент	4,2	30,0	5,5	46,4	
ҚАССР	2,3	28,3	1,5	22,2	
Республика бўйича	2,8	31,1	2,6	33,0	

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Телевидение 3 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

Времени	Программасы
10.00	Янгиликлар
10.30	Зарфията сафари
11.00	Вудилинг
11.30	Сенинг дунёларинг
12.00	Музикали илоси
13.30	Кинофильмлар
14.30	Вугун — Ўқитувчилар кун
15.00	Хужжатли фильм
15.15	Концерт
16.00	Мульфильмлар
17.00	Хонка «СПАРТАК» (Москва)
18.15	Киносеанс «Лейпциг»
19.15	Киносеанс «Хатинлар клуби»
20.15	Э. — Э.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ УЧРАШУВИ — ДЎСТЛИК АНЖУМАНИ

БИЗНИНГ СУХБАТ

ҲАМКОРЛИК РАВНАҚ ТОПСИН

ЯН БЕНЬО,
Словак ёзувчиси, «Словацкий писатель» нашриёти бош редактори.

Мен Тошкент шаҳрини кўришни узоқ пайтдан орзу қилиб юрадим. Тошкентга бағишланган китоблар, мақола-лар, маълумотларни кўплаб ўқиганман.

Осиё—Африка ёш ёзувчиларининг Тошкент учрашувида фахрли каттабери бўлиб сизнинг ўзингизнинг «Словацкий писатель» нашриёти билан кўришимиз аниқ ҳолда қарор бўлмайди. Шу сабабли Осиё ва Африка китоблариди ҳозирги адабиёт кучли революцион ғоялар билан суғурилган ва шу жиҳатдан дунё прогрессив жамоатчилигининг диққат-эътиборини тортмоқда. Осиё ва Африка мамлакатлари адабиётлари-нинг проблемалари кўп. Биз Тошкент учрашувида бу китоблар адабиёти, унинг ёш авлоди билан ақидан танишиш имкониятига эга бўладик.

Бизнинг Чехословакияда Осиё, Африка китоблари адабиётларига қизиқиш ниҳоятда кучли. Яқинда мен ўзим бош

муҳаррир бўлиб ишлаётган «Словацкий писатель» нашриёти билан кўришимиз аниқ ҳолда қарор бўлмайди. Шу сабабли Осиё ва Африка китоблариди ҳозирги адабиёт кучли революцион ғоялар билан суғурилган ва шу жиҳатдан дунё прогрессив жамоатчилигининг диққат-эътиборини тортмоқда. Осиё ва Африка мамлакатлари адабиётлари-нинг проблемалари кўп. Биз Тошкент учрашувида бу китоблар адабиёти, унинг ёш авлоди билан ақидан танишиш имкониятига эга бўладик.

ИЖОДНИНГ ЮКСАК МАҚСАДИ

Бессенгкам ВОНГАРА,
Лаос ёзувчиси, 1971 йилда ўтказилган Лаос революцион ёзувчилари конкурсининг лауреати.

Лаосда сўзининг чинакам маъносиди адабиёт яқинда шаклланди. 1945 йил 12 октябр кўзголондан кейин Лаосда миллий мустақиллик эълон қилинди. Ана ўша йилларда Лаос адабиётининг илк намуналари пайдо бўлди.

Тўғри, Лаос маданиятининг тарихи жуда қадимий, Лаосликлар орасида эслардан бери кўйилган келинган халқ қўшиқлари, оммавий рақслар мавжуд. Лекин улар фольклор характеридаги меросдир. Шу мерос ҳам француз ва япон мустақиллашувчи Лаослик босиб олишдан, деярли йўқ қилинди. Айниқса француз мустақиллашувчи даврда Лаос маданияти оғир зарбаларга учради. Миллий тил беқор қилинди. Маъмурий муассасалар ва маъбуот органи-ларнинг тарихи Осиё тиллари билан таржима қилишган. Ан-тологиянинг ҳозир биз тайёр-лаётган иккинчи китоби ҳозир-ги кун Осиё адабиёти билан чехословак ўқувчиларини та-ништиради. Биз худди шундай антологияни Африка адабиёти-дан ҳам тайёрламоқчимиз.

Лаос Халқ Демократик Республикаси ҳозир янги ҳаёт, қурмоқда, биз ривожланиш-нинг социалистик йўналишини маъқулладик. Бу улғувор вази-р фани амалиг боширишда Лаос халқига Совет Иттифоқи, соци-алистик ҳаммулклик мамлакат-лари катта ёрдам бермоқда. Бизнинг янги маданиятимиз ва адабиётимизнинг тақомилига социалистик маданият ҳаёт-бахш таъсир кўрсатяпти, Лаос маданиятининг қадриятини тар-биялаб еттиштиришда ҳам со-циалистик мамлакатлар катта ёрдам бермоқда. Мен ўзим ҳозир Москвадаги СССР Ҷам-лар академиясининг Шарқшу-нослик институти аспирантура-сида таълим олман. Украина ССРнинг Донецк шаҳридаги университет тайёрлов курсини тамомладим. Рус тилини ўз-лаштирдим. «Донбасс» журна-лида меннинг бир неча шеър-ларим таржима қилиниб, бо-силди.

ЗИНҲОР ЭШИТМАСИН УЛАР БУ ШЕЪРНИ

Рене ФИЛОКТЕТ,
(Ганти).

Қизил доғлар тўнилгандай
Опоқ қороз вақларига
Эйлади қонли шеърлар
Менинг шеъримга.

Шеърларини, фақат...
Фанат сен учун,
Зинҳор эшитмасин улар бу шеърни...
Мен —
Совмасдан азиздан мунгли шеърларини —
Хиросима кулига кўнмиган ерлар,
Сув ўринга
Қашқоқлик маҳалласини
Бир кулабасини
Маҳфий иш устида
Тутиб олганим
Партизан дўстимнинг
Шафақ ранг қонига
Ва менинг қоним-ла суғурилган
Ерлар тўғрисида
Эзилган шеърларини...

Ҳей, секинроқ!..
Зинҳор эшитмасин улар бу шеърни...
Ҳаёт давом этар...
Ташланди кулбаларда
Бир дақиқа минора қонмоқ учун
Қўлларини болш қилганлар —
Аҳволига ачинмас,
Менга дейдиларки:
«Угапар ишига
тушганин суиқом!»
Қўлга тушса қизиллар,
Етмилар соғинча
Ўз отасин қидирса
Сенга нима!
Туғурмайсанми
Қонга ботса
Ер, туғроқ!»

Ҳей, секинроқ!..
Зинҳор эшитмасин улар бу шеърни...
Хайиром истардим: «О, қандай гўзал!
Хамма ишлар жойида!»
Шундай жавоб берсайдим
Барча савол, сўроқларга.
Ким ҳақида,

Нима ҳақда,
Ҳаёт
Бизнинг маҳаллалар
Бир буирининг турмуш
тўғрисида

Бўлса ҳам,
Мавзу бўлмасайди шеърга
Қанадада қаҳардон қиш соғуғи,
Мексикада ўтин йўқлиги;
Шарлеман Перальтинг
Ҳалон этилгани
Ва унинг қони
Ерин дала рангга бўлгани
Сенинг қонинг қоби,
Менинг... наби... Ҳей, жим!..
Зинҳор эшитмасин улар бу шеърни...
Шундай шеърлар баъзини,
шеърларимда мен
Қувишим жимир-жимир
Ва хандон нурларда
Чилла ўйнаётган
Қувоқ болакайларини,
Икки ёш қўшунлар,
Ва бахтидан жар солувчи
Тўйнинг шоқини-сурини
қуяйларини.

Ўз уин-қонига мушарраф бўлган
бахтли замоналарим,
Мунгли шеърлар ёгани
хуш-тоқатим йўқ,
Мавзу эмас менга асло
Болларнинг лашша қувлаши,
Зиндикан бир нечада
Уларилган
Лорднинг қони,
Испаниянинг
Алфон рангли тонги рамази
бўлган,
Гўё юнга беланган

Менинг Ватаним тонги...
Гўё сенинг... Ҳей, астарон!..
Зинҳор эшитмасин улар бу шеърни...
Қамчиб КЕНЖА таржимаси.

ДАЪВАТ

Давид ДНОП,
(Сенегал).

Ўй билан ақими айлади қурбон,
О, менинг елимга тама боғдилар,
Бегуноҳ халқини йиғдиларини зор,
Талай ўғлонларини доғга осдилар,
Хатто куларга ҳам бердилар озор.
Ниҳоят ким тўли, сўнги соатда
«Жафозах элимининг сабр юксаси,
Кулоқ сол!»

Ер ила қўнини исулади
Эрисезар халқининг қурбон саси.
Эй, сен, қора тили азиз Ватандош!
Келгинди жанобга берма ҳеч омон!
Нелазан сенини,
Замин сенини,
Сенини бўлгуси ҳур, одил замон!

Ҳайтмат РАСУЛ таржимаси.

Кларисс РАЦИФАНДИХАМАНА

«Оқ ШОҲИ»
Лицачи яқинимга келиб сў-
ради:
— Қандай хужжат? —
ҳайратдан елка қисиб сўра-
дим ундан.

— Сенинг французликни қабул қилганинги тасдиқ-
лайдиган хужжатини сўрай-
ман. — деди тартиб посбони
сабр юксаси тўлиб.

— Мен малғашман, —
— дедим қўқувламан титраб.
— Ундай бўлса нариги
қаторда тур. — газаби қай-
наб кетди полициянинг ва
таъқаси билан учинчи қа-
тора ишора қилди.

— Иккинчи қатордагилар
ҳам менга таъжубланиб,
қандайдир кибру-ҳаво билан
қараб қўйишди. Нигоҳлариди
менга ақиниш аломати ҳам
йўқ эмасди.

Учинчи қатор аргамчдек
қўнлиб кетган эди. Бу қа-
торда турсам қачон оқ шоҳи-
га етиб борар эканман!

Француз хонимлар турган
қаторга ич-ичини келтириб
қарай билан қарадим:
улар харид қилган матолари-
ни қотоғига ўраб, ўзиди йўқ
мамурият билан дўкондан
битта-битта қўйиб келишар-
ди. Кейин навбатда турган-
ларнинг иккинчи қаторига
кўз ташладим. Улар дўкон
эшигига яқинлашиб қолган
эдилар. Биз эса тушлик пай-
тигача ҳам дўкон эшигига
яқин боролмасан керак? Дў-
конга тўрттадан одам қўйиш-
моқда эди. Ичарида эса
улар узоқ-узоқ қолиб кети-
шарди. «Билар улгурмай-
миз шенкитли» деб аламазда-

Кларисс РАЦИФАНДИХАМАНА

лик билан ўйладим мен.
Эшикка: «Дўкон соат 12 да
эпилади. Энг аввал фран-
цузлар ва французликка ўт-
ганлар қўйилади» деган
эълон оқилган эди. Дилим
эълоннинг жирнатқ сўзлари-
дан зирқираб оғриди. Одам
боласи учун ёруғ оламда адо-
латсизликдан оғир зарба бўл-
маса керак?! На илож? Ле-
кин мен гурурдан бошимни
баланд қўтариб юрсам бўла-
ди, негани. мен француз-
ликни қабул қилган, деб
хужжат қабул қилганимни
ота-онамдан бирон марта
ҳам ўпка-гина қилган эмас-
ман. Бундай ўпка-гина
умуман қилмайман ҳам.

Француз хонимларининг энг
сўнгиси ҳам оладганини
олиб бўлди, энди француз-
ликка ўтганларнинг навбати
бошланди. Уларнинг ўтмаси
ҳам ўтмаган экани, яна бир
гурӯҳ оқ танларга пайдо бў-
либ қолди. Навбат тақд
таб, эшик оқилди уймалаш-
ганлар француз хонимлар-
га йўл бўшатишди.

Менинг миям саноқдан
чарчиди: французлар, яна
французлар, французликни
қабул қилганлар, яна ва яна
французлар... Малғашларга
қачон гап келаркин? Шунга
қарамасдан, менинг умидим
бардам эди: ахир француз-
лар французликни қабул
қилганларнинг ҳам гапи ту-
ба, навбат малғашларга ҳам
келар...

Эвоҳ, умидим пуғча чиқ-
ди. Оғиб тиккага келган,
тушлик маҳали яқинлашмоқ-
да эди. Оқ шоҳи қўйланнинг
қам бахридан ўтиб, орқата
ҳайтди. Пўл-йўлданай миам-
да бир филр айланарди:
«Француз солдатлари, яна
малғаш солдатлар. Уларни
бинга қўшганда нима бўла-
ди? — Ягона армия вужудга
келайди. Франция таянчи,
французларнинг суянган то-
ғи!»

Пўй, юрагимни эзаётган
парса истриб эмас, гап-ан-
дўҳ ҳам эмас. Мен кулдим,
холос. Бу ачқик кулги!

Русчадан М. Сафаров тар-
жимаси.

РЕДАКТОР

М. ҚОРИЕВ.

ТОШКЕНТ ИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ ТУТЧИЛИК ИХТИСОСИ

1976 йилда АСПРАНТУРАГА ҚЎШИМЧА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Хужжатлар — 20 октябрга қабул қилинади, кириш имтиҳонлари — 20 октябрдан 20 ноябргача ўтказилади.

Институт аспирантурасига кириш шартлари билан «Совет Ўзбекистон» газетасининг 1975 йил 11 декабрь сонидан танишиш мумкин.

Хужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700183, Тошкент 183, Тошкент йил-лоқ хўжалик институти. Тел-фон: 62-35-12. Аспиранту-ра бўлими.